

Asia: VN/23400/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmiuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

1. Järjestämisvastuun siirtoon liittyvät muutokset

a) Näkemyksenne asiakastietojen käsittelyä, käyttöoikeuksia, tiedonsaantioikeuksia sekä työvoimaviranomaisen hankkimia lisäosia koskevan sääntelyn täsmentämisestä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta: 112 §, 114 §, 120 §, 120 a § ja 125 §,

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta: 14 §,

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 ja 13 §:n muuttamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta):

KEHA-keskus puoltaa esitystä siitä, että asiakastietoja voitaisiin käsitellä nykyisten käyttötarkoitusten lisäksi kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen kansainvälisen rekrytoinnin palveluiden ja valtakunnallisen työvoimapalveluiden ja työttömyysturvan neuvontatehtävän hoitamiseen.

KEHA-keskus haluaa kiinnittää huomiota kohtaan, jossa käyttöoikeuden myöntämistä koskevaa sääntelyä täydennettäisiin siten, että työvoimapalveluiden järjestämisestä vastaava työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeuden kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle. Seuraavassa lauseessa tarkennetaan, että järjestämisvastuussa oleva työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeuden myös työvoimaviranomaisen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella tehtävää hoitavalle toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalle.

KEHA-keskus on käynyt keskusteluita käyttöoikeuksien myöntämisestä palveluksessa olevalle henkilölle Uudenmaan ELY-keskuksen oikeudellisen palvelun kanssa ennen nyt lausuntokierrokselle tullutta hallituksen esitystä. Ohessa oikeudelliselta palvelulta saadut vaihtoehtoiset ratkaisut, joita olisi syytä tarkastella vielä ja täsmentää lainsäädännössä, kumpaa johtopäätelmää lainsäädännössä tarkoitetaan:

Ensimmäinen vaihtoehto:

Käyttöoikeus voidaan järjestämislain 125 §:n 1 mom. mukaan myöntää työvoimaviranomaisen palveluksessa olevalle henkilölle riippumatta siitä, onko kyseessä työ- vai virkasuhde, jos hoitaa 1 momentissa säädettyjä tehtäviä. Laissa ei suoraan säädetä virkasuhdetta edellytykseksi käyttöoikeuden myöntämiselle, joten tätä ei voida edellyttää. Työvoimaviranomainen ratkaisee minkälaiselle henkilölle (työ- ja virkasuhteessa olevat) käyttöoikeudet voidaan myöntää ja voiko järjestämislain mukaisia tehtäviä esimerkiksi hoitaa ja missä määrin ilman virkasuhdetta. -> Tätä kautta muodostunee useimpiin este, sillä jos tehtävä vaatii julkisen vallan käyttöä, pitäisi olla virkasuhde ja käyttöoikeus myös tarpeen tehtävien hoitamiseksi.

Käyttöoikeus voidaan järjestämislain 125 §:n 3 momentin mukaan myöntää työvoimapalvelujen tuottajan palveluksessa olevalle henkilölle, eli sellaisen tuottajan palveluksessa olevalle henkilölle, jolta työvoimaviranomainen on palvelun hankkinut. -> Nämä henkilöt tuskin ovat virkasuhteessa, joten jos näille henkilöille voidaan myöntää tarpeellisissa määrin käyttöoikeus, niin miksi työsuhteiselle työvoimaviranomaisen palveluksessa olevalle ei voitaisi myöntää tarpeellisissa määrin käyttöoikeutta.

Tämä tulisi asettamaan vaatimuksen työvoimaviranomaiselle tunnistaa, että millaiset käyttövaltuudet he voivat hakea a) virkasuhteisille ja b) työsuhteisille henkilöilleen ja vaatimuksen järjestelmälle, että käyttäjissä voi olla käyttövaltuushallinnan näkökulmasta viranomaisia ja työvoimaviranomaisen palveluksessa olevia henkilöitä, joilla on toisistaan eroavat valtuudet toimia järjestelmässä.

Toinen vaihtoehto olisi, johon myös hallituksen esityksen lause "järjestämisvastuussa

oleva työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeuden myös työvoimaviranomaisen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella tehtävää hoitavalle toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalle" viittaa, että "työvoimaviranomainen määrittää järjestämislain 3 §:n 1 mom. 1 kohdassa (työvoimaviranomaisella tarkoitettaisiin kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalvelujen järjestämisestä) ja koska tämä mainitaan järjestämislain 125 §:n 1 momentissa, niin tätä kautta voidaan ajatella, että viranomaisessa ollaan virkasuhteessa, joten käyttöoikeuden myöntämisen rajoitus virkasuhdetta koskevaksi tulisi tätä kautta ja siten käyttöoikeus voitaisiin myöntää vain virkasuhteessa olevalle."

KEHA-keskus pyytää täsmentämään, että voidaanko käyttöoikeus myöntää vain viranhaltijalle vai myös kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle työsuhteiselle työntekijälle. Jos käyttöoikeus voidaan myöntää vain viranhaltijalle, KEHA-keskus ehdottaa, että termi ""palveluksessa olevalle" korvattaisiin termillä "viranhaltijalle".

KEHA-keskus kannattaa ehdotettua lisäystä, että rajapintojen kehittäminen ja ylläpitäminen on osa tietojärjestelmäpalveluita, joiden kehittäminen tapahtuu käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa ja rajapintojen kehittämistä koskevat priorisoinnit käsitellään työvoimapalveluiden kehittämisen yhteistyönä.

KEHA-keskus puoltaa lisäystä, että työvoimaviranomainen vastaisi lisäosassa tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä ja rekisterinpitäjän velvollisuuksista, ja että KEHA-keskuksella olisi oikeus kieltää työvoimaviranomaisen hankkiman lisäosan liittäminen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen myös silloin, kun työvoimaviranomaisen hankkima lisäosa on päällekkäinen käyttövelvoitteen piiriin kuuluvan valtakunnallisen tietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa ja että KEHA-keskuksella olisi oikeus sulkea lisäosa laissa säädetyin edellytyksin. Täsmennykset tuovat kaivattua toimivaltaa KEHA-keskukselle tietojärjestelmäkokonaisuuden hallintaan.

KEHA-keskus haluaa kiinnittää huomiota käyttöoikeus asiakastietojärjestelmään toimeenpanon valmistelussa. Lain kirjauksen tulee mahdollistaa myös muut keinot tiedonsaantioikeuden toteuttamiseen kuin käyttöoikeuden myöntämisellä valtakunnalliseen tietojärjestelmäkokonaisuuteen. Tässä keskeistä on se, että käyttöliittymä näkyvyys voidaan toteuttaa vasta 9/2024 kun Asiantuntijan Työmarkkinatorin (A-TMT:n) rel3.0 on tuotannossa ja tällöinkin vain A-TMT osalta. URA-asiakastietojärjestelmän tiedot tulee toimittaa työvoimaviranomaisille muilla keinoin. Mikäli 3.0 käyttöönotto viivästyisi, myös käyttöoikeuksien saaminen toimeenpanon valmisteluun viivästyisi. KEHA-keskus kannattaa pykäläkohtaisissa perusteluissa olevaa mainintaa, että "Käyttöoikeuden myöntäminen edellyttää A-TMT:n kolmannen vaiheen käyttöön saamista ja että säännös ei estä tietojen luovuttamista myös muulla tavoin."

KEHA-keskuksesta voimaantulolain 14 §:n nykyinen sanamuoto on ongelmallinen, koska 14.1 §:n mukaan "Työvoimaviranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada työ- ja elinkeinotoimistolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, kehittämis- ja hallintokeskukselta sekä työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevalta kunnalta työvoimapalvelujen toimeenpanon valmistelussa välttämättömät...". Työvoimaviranomainen on kuitenkin oikeushenkilönä olemassa vasta 1.1.2025 alkaen. Jos ko. pykälää tulkitaan sanamuodon mukaisesti ja katsoen myös työvoimaviranomaisen määritelmää järjestämislaissa, ei tietoja voisi luovuttaa ennen 1.1.2025.

KEHA-keskuksen näkemyksen mukaan käyttöoikeuksien myöntäminen monialaisen tuen yhteistoimintamallin järjestelmään 1.8.2024 alkaen ei ole teknisesti mahdollista tällä hetkellä, sillä TYP-järjestelmässä ei ole kuntakohtaisia organisaatioita eikä mahdollisuutta luoda asiakkaalle jäsenyyttä useampaan eri organisaatioon. Järjestelmään tullaan toteuttamaan tarvittavat muutokset TE24- uudistuksen toimeenpanoa varten 31.12.2024 mennessä. Tarvittavat tiedot monialaisen yhteispalvelun asiakkaista toimeenpanon valmisteluun tullaan toteuttamaan muilla keinoin kuin käyttöoikeuksien myöntämisellä TYP-järjestelmään.

Monialaisen yhteispalvelun asiakastietojärjestelmä TYP tullaan korvaamaan TE24-uudistuksen käynnistymisen jälkeen A-TMT:lle toteutettavilla toiminnallisuuksilla. Samassa yhteydessä KELAn ja hyvinvointialueiden virkailijoille luodaan käyttäjärooli ja kirjautumismahdollisuus A-TMT:lle. KEHA keskus pyytää kiinnittämään huomiota ja varmistamaan, että laissa monialaisesta yhteispalvelusta

säädetyt pykälät asiakastietojen tallentamisesta ja käyttöoikeuksien myöntämisestä mahdollistavat monialaisen yhteispalvelun sisältöjen tallentamisen sekä KELAn ja hyvinvointialueiden virkailijoiden käyttöoikeuksien myöntämisen A-TMT:lle ilman erillistä säädöstä laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä.

125 §:ään olisi lisättävä maininta, että myös hyvinvointialueen palveluksessa olevalle henkilölle voidaan lisätä käyttöoikeus. Tämä on tärkeä, jotta toteutuu kotoutumislain säännös työnhakijana olevan kotoutuja-asiakkaan monialaisista palveluista.

KEHA-keskus esittää, että uutta 120 a §:ää vastaava sääntely lisättäisiin myös lakiin kotoutumisen edistämisestä liittyen kotoutumisen valtakunnallisiin asiakastietojärjestelmiin.

Koulutusportti-järjestelmän sisällyttämisestä kotoutumislain soveltamisalaa laajemmin valtakunnallisiin maahanmuuttajien työvoimapalvelujen tietojärjestelmäpalveluihin sekä käyttöoikeuksien myöntämisestä olisi perusteltua todeta järjestelmän käyttöveloitteen muodossa. Vakiintuneena asiakasohjausjärjestelmänä Koulutusportti on ollut myös tiedolla ohjauksessa tarvittavan työvoimapalveludatan lähde, mikä edellyttää järjestelmän kattavan käyttämisen kaikilla työvoimapalvelualueilla. Vuodesta 2025 alkaen Koulutusportti toimii myös palveluja yhdistävänä toimintona työvoiman piiriin kuuluvien ja kuulumattomien kotoutumista edistävissä palveluissa, ml. hyvinvointialueiden kanssa yhteistoiminnassa järjestettävissä monialaisissa kotoutumispalveluissa.

b) Näkemyksenne siirtävistä sopimuksista sekä tuki- ja korvauspäätöksistä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamista koskevan lain muuttamisesta 10 ja 11 §):

Lausunnolla olevan pääsäännön mukaan matka- ja yöpymiskustannusten korvaukset, harkinnanvaraiset kulukorvaukset ja työolosuhteiden järjestelytuki (alatili .09 korvaukset) siirtyisivät samalla tavalla kuin maksuperusteiset menot eli siirtyisivät työvoimaviranomaisten vastuulle 1.1.2025 ml. sisällä olevat kulukorvaushakemukset. KEHA-keskus pitää tapaa mielekkäänä. KEHA-keskuksella ei ole 1.1.2025 alkaen resursseja käsitellä vuoden 2024 osuuksia, henkilöstön siirtyessä uusien työvoimaviranomaisten palvelukseen. Lisäksi menettely on myös sitoumusten konvertoinnin kannalta järkevämpi, edullisempi ja vähemmän virhemahdollisuuksia aiheuttava tapa.

Harkinnanvaraisen kulukorvauksen myöntäminen on osa TE-palveluihin liittyvää kuntakokeilua, ja sitä voidaan myöntää ja maksaa määräaikaisena 1.3.2021–31.7.2025 välisenä aikana. Kokeilut päättyvät 31.12.2024, johon mennessä harkinnanvaraisen kulukorvauksen päätös on tehtävä TE-toimistossa tai kuntakokeilussa. KEHA-keskus toteaa, että maksamisen määräaika tulisi pidentää 31.12.2025 saakka, huomioiden kulukorvaushakemusten suuren määrän ja henkilöresurssin määräaikaisuuden.

c) Näkemyksenne valtiolta kuntaan siirtynyttä henkilöstöä koskevaan muutosehdotukseen

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta 6 §):

KEHA-keskus puoltaa esitettyä säännöstä siitä, että valtiolta siirtyneen henkilöstön siirrot työllisyysalueen sisällä katsottaisiin vuoden 2025 loppuun asti liikkeenluovutukseksi. KEHA-keskuksen näkemyksen mukaan tämä turvaa valtiolta siirtyneen henkilön asemaa tehtäessä työllisyysalueen sisäisiä järjestelyjä. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan, jos työllisyysalueella on järjestämislain 13 § 2momentin tarkoittamalla tavalla kuntien / kuntayhtymien keskinäisin sopimuksin siirretty toimivaltaa TE-palvelujen järjestämisvastuussa olevalta taholta muulle kunnalle / kuntayhtymälle (= työvoimaviranomaiselle), siirtyy ao. tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä 1.1.2025 liikkeenluovutuksella valtiolta sekä TE-palveluista järjestämisvastuussa olevalle kunnalle / kuntayhtymälle että muille ko. sopimusjärjestelyssä mukana oleville työvoimaviranomaisille. Käytännössä kunnat eivät vielä tässä vaiheessa ole ehtineet laatia edellä tarkoitettuja sopimuksia, joten esitetty säännös mahdollistaa siirtymähetkeä vastaavan menettelyn vuoden 2025 aikana.

d) Näkemyksenne muista järjestämisvastuun siirtoon liittyvistä ehdotuksista:

-

2. Työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavat muutokset

Näkemyksenne työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavista muutoksista

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 32 §, 33 §, 44 - 47§ ja vastaavat muutokset laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta 2 luvun 6 §, 3 luvun 3 - 6 §):

KEHA-keskus puoltaa esitystä muuttaa työnhakijan palveluprosessiin liittyvää lakia siltä osin, että TE-palveluita järjestävillä tahoilla olisi joustavampi mahdollisuus jättää järjestämättä täydentäviä työnhakukeskusteluja työnhaun ensimmäisen kolmen kuukauden aikana. KEHA-keskus kuitenkin esittää muutamia varauksia ja huolia nyt tehtyyn esitykseen.

Esitetyn lain 2 luvun 6 § esitetään, että täydentäviä työnhakukeskusteluja ei järjestettäisi, jos työnhakijan työnhaku on päättymässä kolmen kuukauden kuluessa jostakin muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen, omaehtoisen opiskelun, palkkatuetun työn tai osa-aikaisen työsuhteen aloittamisen johdosta. Esityksen mukaisesti esimerkiksi henkilöille, joilla on työnhaun aloituksen yhteydessä tiedossa työsuhteen tai opintojen aloitus tai lomautuksen päätyminen kolmen kuukauden sisällä ei järjestettäisi jatkossa lakisääteisesti kuin ensimmäinen kartoittava alkuhaastattelu.

KEHA-keskuksen näkemyksen mukaan muutos koskee erityisesti ns. kausityöttömiä (opettajat, matkailuala, asfalttityöntekijät), opiskelijoita, määräaikaisesti lomautettuja, perhevapaalle siirtyviä sekä varusmies- tai siviilipalveluksen aloittavia. Esityksessä on arvioitu, että tämän kohderyhmän koko olisi vuositasolla noin 15 500 henkilöä ja kuukausitasolla noin 1 300 henkilöä. KEHA-keskus pitää esityksessä esitettyä lukemaa poikkeuksellisen alhaisena. Esimerkiksi TEM:n työnvälitystilaston

mukaan pelkästään ennen työnhaun käynnistymistä ammatillisessa oppilaitoksessa tai yleissivistävässä oppilaitoksessa opiskelleiden määrä oli vuonna 2022 keskimäärin 54 000 henkilöä. Vaikka lukema pitää sisällään sekä koulutuksen jo virallisesti päättäneet että koulutuksen lomajaksoina työnhakijaksi ilmoittautuneet, esittää KEHA-keskus, että uudistuksen kokonaisvaikutuksia mm. työllisten määrään on tältä osin syytä tarkastella uudelleen.

KEHA-keskus esittää myös huolensa siitä, että uudistus asettaa työnhakijat jatkossa eriarvoiseen asemaan. Työnhakija, jonka työsuhde on esimerkiksi alkamassa neljä kuukautta työnhaun käynnistämisen jälkeen, tulee esityksen mukaisesti jatkossakin haastatella seitsemän kertaa ensimmäisen kolmen kuukauden sisällä. Vastaavassa tilanteessa oleva henkilö, jonka työsuhde on alkamassa kolmen kuukauden sisällä, jätetään lähtökohtaisesti palvelun ulkopuolelle. KEHA-keskuksen arvioin mukaan esitetty muutos tulee tältä osin johtamaan lainsäädännön soveltamisen haasteisiin tai laiminlyönteihin. KEHA-keskuksen esityksen mukaan parempi vaihtoehto olisi kaikille yhtenäinen mutta selkeästi kevennetty prosessi (esim. kolme lakisäätettä haastattelua ensimmäisen kolmen kuukauden aikana, yksi haastattelu kolmen kuukauden välein ja mahdollisuus tarjota pidempään työttömille laaja-alaisempaa tukea).

KEHA-keskus esittää myös huolensa siitä, että esitetyn muutoksen johdosta esimerkiksi peruskoulussa, yleissivistävässä oppilaitoksessa tai ammattikoulussa tai ylemmissä oppilaitoksissa opiskelevat opiskelijat jäävät aktiivisen asiakaspalvelun ulkopuolelle, ellei opiskelija itse pyydä palvelua. Tämä kohderyhmä on aktiivisemmän tuen tarpeessa, kun esimerkiksi mietitään määräaikaisiin työsuhteisiin tai kesätyöpaikkoihin työllistymistä. Esityksessä on syytä arvioida tarkemmin, onko perusteltua jättää kaikki työnhakunsa kolmen kuukauden kuluessa työnhakunsa päättävät täydentävien keskusteluiden ulkopuolelle.

Lisäksi KEHA-keskus esittää lievän huolensa palveluprosessin seurannan osalta. Tällä hetkellä TE-palvelut eivät esimerkiksi dokumentoi luotettavasti tietoja tulevaisuuteen sijoittuvista työnhaun päättymisistä tai niiden päättymissyistä. KEHA-keskuksen näkökulmasta tulee olemaan haastava seurata toteutuuko kolme kuukautta aikaisemmin ilmoitettu työllistyminen tosiasiallisesti. Toteutumisen seurantaan tulee tietojärjestelmissä olla luotettava mekanismi.

KEHA-keskus pitää hyvänä, että palveluita järjestävien tahojen harkintavaltaa järjestää työnhakukeskusteluita palvelutarve ja olosuhteet huomioiden lisätään. KEHA-keskus peräänkuuluttaa kuitenkin koko maan osalta yhdenmukaista tapaa arvioida asiakkaan tarpeet ja tilanne. Ainoastaan yhdenmukaisilla periaatteilla, ohjeistuksella ja arviointityökaluilla voidaan välttää se, että työnhakijat eivät ajaudu asiantuntijasta riippuen eriarvoiseen asemaan.

KEHA-keskus pitää huonona 32 § momentissa 1 esitettyä muutosta, jossa poistettaisiin mahdollisuus järjestää täydentävät työnhakukeskustelut joustavasti kolmen kuukauden sisällä. Esityksen mukaan keskustelut tulee järjestää kahden viikon välein. KEHA-keskus arvio, että muutos tulee merkittävällä tavalla haastamaan sekä palveluita järjestävät tahot että työnhakijan. Jo tällä hetkellä KEHA-

keskuksen tilastot esittävät, että järjestävillä tahoilla on suuria vaikeuksia pidättäytyä lainsäädännön tiukoissa aikatauluissa. Osittain tämä on johtanut myös täydentävien keskusteluiden järjestämättä jättämiseen. Jos haastattelut tulee jatkossa järjestää nykyistä tiukemmin aikaraamin puitteissa, tulee arvioida myös mahdolliset vaikutukset käytettävissä oleviin resursseihin ja aikatauihin. Joustovaran katsotaan myös palvelevan merkittävästi työnhakijaa siltä osin, että keskustelut voidaan helpommin sijoittaa hänen henkilökohtaiseen aikatauluunsa. KEHA-keskus esittää, että tämän uudistuksen tarkoituksenmukaisuus arvioidaan esityksessä uudestaan.

KEHA-keskus esittää myös, että työnhakijan palveluprosessi tulisi arvioida nyt esitettyjä muutoksia laaja-alaisemmin ja kiinnittää huomiota mm. lakisääteisten keskusteluiden määrään, tarkoituksenmukaisuuteen sekä prosessin ymmärrettävyyteen. Tällä hetkellä KEHA-keskuksen seurannat antavat selkeitä viitteitä siitä, että mallia ei TE-palveluiden piirissä kyetä toteuttamaan nykyisten aikamääreiden puitteissa. KEHA-keskus esittää, että malliin sisältyvien keskustelujen ja haastatteluiden määrää tulisi keventää työnhaun alkuvaiheessa ja määrän sijasta panostaa keskusteluiden laatuun, niiden aikana hyödynnettäviin arviointityökaluihin ja työnvälitykseen. Näin resurssia olisi mahdollisuus kohdentaa laajemmin myös pidempään työttömänä olevien palveluiden järjestämiseen.

Kotoutumispalvelujen palveluprosessien tarkoituksenmukaisessa yhteensovittamisessa uuteen työvoimapalvelumalliin on ollut erityisiä haasteita. Useiden tapaamiskertojen järjestäminen palvelun alkuvaiheissa kotoutumislain mukaisesti asiakkaan palvelutarvetta arvioitaessa ja kotoutumiskoulutukseen etenemistä odottaessa – huomioiden erityisesti hallintolain asettamat tulkkauksen vaatimukset - tulevat asettamaan työvoimapalvelualueille ja kunnille merkittävän taloudellisen haasteen, jota ei kaikilta osin voi pitää toiminnallisesti perusteltuna. Ilman yhteistä kieltä näiden työvoimapalveluiden alkuvaiheen täydentävien haastattelujen järjestäminen kuormittaa palvelujärjestelmää huomattavasti. Työnhakuvelvoitteen asettaminen ennen kotoutumisen ja kielitaidon edistämistä on samoin lisähaaste, joka jossain määrin estää tehokkainta kotoutumista edistävään koulutukseen ohjaamista, mikä on yleensä kotoutujien palvelutarvetta määriteltäessä arvioitu kotoutumisen kannalta keskeiseksi palveluksi.

3. Muut ehdotettavat muutokset

a) Näkemyksenne työttömyysturvalakiin sisältyvistä muutoksista:

-

b) Muut mahdolliset näkemyksenne esitysluonnoksesta:

KEHA-keskus puoltaa sitä, että asiakastietovarannon käyttötarkoitusta laajennetaan KEHA:lle siten, että tietojen käyttö mahdollistuu myös kansainvälisen rekrytoinnin tehtäviä hoitaville. Lisäksi KEHA-keskus puoltaa sitä, että työllisyysalueet nimitetään EURES-jäseniksi.

KEHA-keskus haluaa kiinnittää huomiota tietojen siirtämisen esteeseen Work in Finland -toimijoiden ja tulevien työvoimaviranomaisten välillä. Jotta Work in Finland -toiminto ja kunnat voivat vuodesta 2025 lähtien rakentaa, kehittää ja ylläpitää yhtenäistä kasainvälisen rekrytoinnin edistämiseen liittyvää yritysasiakkaiden palveluprosessia, tulee edellä mainituilla toimijoilla olla mahdollisuus välittää tietoja eri asiakkuudenhallintajärjestelmien välillä. Koska kunnille on tulossa käyttövelvoite A-TMT:lle, on tärkeää, että yrityksiin palveluun liittyviä tietoja voidaan viimeistään vuodesta 2025 lähtien välittää A-TMT:n ja KasvuCRM:n välillä.

KEHA-keskus kannattaa, että yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmää koskevassa säädöshankkeessa mahdollistetaan vähintään palvelutarpeiden, liidien ja mahdollisuuksien (myöhemmin palvelutarpeisiin liittyvät tiedot) välittäminen A-TMT:n ja KasvuCRM:n välillä. Yrityksiin palvelutarpeisiin liittyvää tietoa tulee voida välittää kahdensuuntaisesti A-TMT:n ja KasvuCRM:n välillä. Kansainväliseen rekrytointiin liittyvän yhtenäisen yritysasiakkaan palveluprosessin turvaamiseksi kunnilla pitää olla mahdollisuus siirtää yritysasiakkaan palvelutarvetta koskevaa tietoa palvelusta vastaavalle taholle valtiolla ja valtiolla pitää olla mahdollisuus siirtää yritysasiakkaan palvelutarvetta koskevaa tietoa palvelusta vastaavalle taholle kuntiin. Mikäli yrityksen palveluun liittyvää tietoa ei voida siirtää edellä mainittujen toimijoiden käyttämien asiakkuudenhallintajärjestelmien välillä, tarkoittaa se käytännössä sitä, ettei kansainvälisen rekrytoinnin kontekstiin ole mahdollista rakentaa yhtenäistä yritysasiakkaan palveluprosessia valtion ja kuntien välille. Mikäli joudutaan tilanteeseen, jossa kansainvälisen rekrytoinnin edistämiseen liittyvillä toimijoilla kunnissa ja valtiolla ei ole mahdollisuutta välittää yritysten palvelutarpeisiin liittyvää tietoa asiakkuudenhallintajärjestelmien välillä, johtaa se julkisten yritys- ja työnantajapalveluiden siiloutumiseen, joka heikentää julkisten yritys- ja työnantajapalveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta.

Teknisestä näkökulmasta katsoen palvelutarpeisiin liittyviä tietoja voidaan KEHA-keskuksen arvion mukaan välittää hyödyntäen yritysasiakastietovarantoa (Y-ATV). Y-ATV toimii KasvuCRM-toimijoiden keskitettynä yritys- ja yhteisötietojen tietovarantona. Yritysten ja yhteisöjen perustietoja haetaan jo tällä hetkellä Y-ATV:sta TE-Digin järjestelmiin. Myös A-TMT on integroitu osaksi Y-ATV:tä, mikä käytännössä tarkoittaa, että palvelutarpeisiin liittyvää tietoa voidaan teknisestä näkökulmasta katsoen välittää A-TMT:ltä KasvuCRM:ään Y-ATV:tä hyödyntäen.

Lisäksi KEHA-keskus kannattaa, että säädöshankkeessa selvitetään mahdollisuutta saada A-TMT:n käyttöoikeus kuntien kehitysyhtiöille, joilla on tiiviit yhteydet alueen yrityksiin ja usein hyvä kokonaiskuva yritysten palvelutarpeista. KEHA-keskuksen tiedossa on, että kansainväliseen rekrytointiin liittyvää yhteistyötä tehdään jo nyt ainakin Pohjanmaan, Oulun ja Turun seudun kehitysyhtiöiden kanssa. Tämän vuoksi voidaan sanoa, että mahdollistamalla kehitysyhtiöille pääsy A-TMT:lle, on mahdollista edistää ja tehostaa kansainvälisen rekrytoinnin kontekstissa tapahtuvaa organisaatorajat ylittävää yritys- ja työnantajapalvelua. Säädöspohjan salliessa KEHA-keskus voi selvittää kehitysyhtiöiden luvittamista A-TMT:lle erikseen.

Palvelutarpeisiin liittyvien tietojen välittämiseen A-TMT:n ja KasvuCRM:n välillä kohdistuu kustannusvaikutuksia, jotka liittyvät TE-Digin ja KasvuCRM:n tietojärjestelmäkehittämiseen.

Kustannusvaikutusten arvioiminen riippuu merkittävästi siitä, millä laajuudella tietoja halutaan liikuttaa asiakkuudenhallintajärjestelmien välillä. Tässä kohtaa ei ole ollut mahdollista selvittää yksityiskohtaisesti sitä laajuutta, millä tietoja halutaan asiakkuudenhallintajärjestelmien välillä välittää. Voidaan kuitenkin todeta, että yritysten palvelutarpeisiin liittyvien tietojen välittämisen mahdollistamiseen liittyy kustannusvaikutuksia TE-Digin lisäksi myös KasvuCRM:n kehittämiseen. Toteutuksen aikataulua on myös hyvin haastavaa arvioida, koska siihen liittyy toteutuksen laajuus sekä muut TE-Digissä priorisoitavat toimenpiteet. Tässä kohtaa ei myöskään voida ottaa kantaa KasvuCRM:n kehittämiseen liittyviin aikatauluarvioihin. Voidaan kuitenkin todeta, että palvelutarpeiden välittämisen mahdollistaviin toimenpiteisiin ja tietojärjestelmäkehittämiseen on tarkoituksenmukaista ryhtyä niin pian kuin mahdollista. Tarve palvelutarpeisiin liittyvien tietojen välittämiseksi A-TMT:n ja KasvuCRM:n välillä realisoituu viimeistään vuoden 2025 alusta, kun TE-palvelut 2024 uudistus astuu voimaan.

KEHA-keskus katsoo, että erityisesti kansainvälisen rekrytinnin kontekstissa yhtenäisen palveluprosessin takaamiseksi KEHA-keskuksella tulee olla käyttöoikeus KasvuCRM-järjestelmään viimeistään vuodesta 2025 alkaen, mieluiten jo aiemmin. Koska Business Finland käyttää KasvuCRM-järjestelmää asiakkuudenhallintaan, on perusteltua, että myös KEHA-keskuksella on KasvuCRM-järjestelmän käyttöoikeus, jotta Work in Finland -toiminnossa voidaan käyttää samaa asiakkuudenhallintajärjestelmää. Mikäli halutaan, että Work in Finland -toiminto kytkeytyy tulevaisuudessa vahvemmin myös Team Finland -verkostoon, tarkoittaa se, että KEHA-keskuksella tulee olla käyttöoikeus Team Finland verkoston käyttämään KasvuCRM-järjestelmään. KEHA-keskus tiedostaa, että KEHA:n Work in Finland toiminnon osalta käytettäisiin kahta asiakkuudenhallintajärjestelmää, mutta KEHA-keskuksessa on arvioitu tätä koskevat hyödyt riskejä suuremmiksi. Mikäli KEHA-keskukselle ei viimeistään vuodesta 2025 alkaen tule KasvuCRM:n käyttöoikeutta, tarkoittaa se, että KEHA-keskuksen on hyvin haastavaa täyttää sille annettuja Work in Finland -toimintoon liittyviä tehtäviä.

KEHA-keskus pitää hyvänä muutoksena 2.3.4 Kehittämisen- ja hallintokeskuksen oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä. Muutosta on valmisteltu hyvässä yhteistyössä ja se parantaa tulevien työvoimaviranomaisten mahdollisuuksia saada tietojärjestelmäperusteisesti tulotietoja määrättyihin prosesseihin KEHA-keskuksen tietoluvalla. Muutos vähentää työvoimaviranomaisten kustannuksia ja manuaalista työtä, ja varmistaa lainmukaisen tietosisällön ja profiilimäärittelyn valtakunnallisesti.

Ukkonen Kirsti
KEHA-keskus